تجربه ساختاری نوین در برنامه‌ریزی کلان

[هادی اکبری]

هیأت عالی برنامه که در سال ۱۳۲۵ تشکیل شده بود در سال ۱۳۲۷ لایحه قانون برنامه ۷ ساله عمرانی کشور را تهیه و به مجلس وقت ارائه کرد. در این لایحه برای نخستین بار با توجه به لزوم جلوگیری از ایجاد اصطکاک بین سازمان هایی که عملیات مشابه انجام می دهند از سویی و لزوم تحول اقتصادی کشور از سوی دیگر پیشنهاد شد، اجرای برنامه از طریق همکاری بین دوایر دولتی و سازمان های وابسته به دولت از یک طرف و سازمانی خاص به نام سازمان برنامه از طرف دیگر انجام گیرد. به این ترتیب در مهرماه ۱۳۲۷ اداره ای به نام اداره دفتر کل برنامه تأسیس و بعداً این اداره سازمان موقت برنامه نامیده شد. در نهایت طبق قانون مصوب بهمن ۱۳۲۷ سازمان برنامه به وجود آمد.

با تصویب قانون برنامه و بودجه در اسفند ۱۳۵۱ سازمان برنامه به دلیل انتقال وظیفه تهیه و تدوین تمامی بودجه به آن، سازمان برنامه و بودجه نامیده شد. در سال ۱۳۴۰ شورای عالی اداری کشور به وجود آمد و کار تدوین قانون استخدام کشوری را از سر گرفت. در لایحه استخدام کشوری که در سال ۱۳۴۵ به تصویب مجلس شورای ملی رسید، سازمانی تحت عنوان سازمان امور اداری و استخدامی کشور به جای شورای عالی اداری به وجود آمد. اسفند ۱۳۷۸؛ تأسیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور براساس مصوبه هشتاد و ششمین جلسه شورای اداری از ادغام ۲ سازمان برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور تشکیل شد و فعالیت های خود را از تیرماه ۱۳۷۹ آغاز کرد. در مهرماه ۱۳۸۵ نخستین جرقه های تغییر ساختار سازمان مدیریت زده شد و رئیس جمهور با صدور دستورالعملی، دستور الحاق سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ها به استانداری های سراسر کشور را به منظور تمرکززدایی، تسریع در امور استان ها، پیشرفت در امر سازندگی وعمران استان ها صادر کرد. تا این که شورای عالی اداری در جلسه ۱۳۳ خود که به ریاست دکتر محمود احمدی نژاد رئیس جمهور برگزار شد، در ادامه روندی که ایجاد تحول در ستاد برنامه ریزی کشور را مدنظر داشت، با ادغام سازمان مدیریت و برنامه ریزی در نهاد ریاست جمهوری معاونت «برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور» مورد تصویب قرار گرفت.

بعد از انتشار نخستین اخبار راجع به انحلال سازمان مدیریت و ادغام در نهاد ریاست جمهوری نخستین موضعی که از سوی منتقدین و بعضی از کارشناسان گرفته شد این که آیا این اقدام در حیطه وظایف شورای عالی اداری قرار دارد و یا به تصویب مراجع بالاتر از جمله مجلس شورای اسلامی نیاز است؟ پاسخ به این سؤال واضح بود چرا که در اسفندماه ۱۳۷۸ در دولت آقای خاتمی نیز براساس مصوبه همین شورا سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی ادغام شده بود و مهم تر این که مطابق اصل ۱۲۶ قانون اساسی، رئیس جمهور مسئولیت امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور را مستقیماً به عهده دارد و می تواند آنها را به عهده فرد دیگری بگذارد. همچنین براساس ماده ۱۳۹ قانون برنامه چهارم توسعه، به منظور اصلاح ساختار و تشکیلات دستگاه های اجرایی، دستگاه ها موظف به بازنگری و تجدید ساختار داخلی خود شده اند.

سؤال مهم دیگر در مورد وظایف سازمان مدیریت و برنامه ریزی است. نظر بسیاری از منتقدان برنامه های اقتصادی دولت بر این است که دولت از همان ابتدای شروع به کار در جهت تضعیف سازمان مدیریت و برنامه ریزی پرداخته و از همین رو بعضی از وظایف سازمان مدیریت از آن سلب شده و اکنون نیز با ادغام سازمان مدیریت بخشی از وظایف ۷ گانه سازمان مدیریت بخصوص وظیفه برنامه ریزی را وزارت دارایی انجام خواهد داد. اما در این باره هیچ گونه تصمیم گیری رسمی تاکنون صورت نگرفته و اظهارنظرهای غیررسمی نیز مبنی بر عدم واگذاری وظیفه برنامه ریزی به وزارت اقتصاد و دارایی است. لازم به ذکر است که وظایف سازمان مدیریت و برنامه ریزی عبارتند از: ۱- برنامه ریزی ۲- بودجه ریزی ۳- نظارت و ارزیابی ۴- امور فنی ۵- امور انفورماتیک ۶- امور استخدامی ۷- امور تشکیلات و روش ها.

صریح ترین کلیات در مورد دلایل ادغام سازمان مدیریت و برنامه ریزی و وظایف معاونت جدید «برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور» را می توان از کنفرانس خبری رئیس جمهور در روز بعد ازتصویب سراغ گرفت. رئیس جمهور در این کنفرانس خبری گفت: سازمان مدیریت و برنامه ریزی باید فقط به دنبال ارائه راهکار و برنامه ریزی باشد. متأسفانه در طول این سال ها این سازمان درگیر مسائل اجرایی و اداری شده و از وظیفه اصلی خود فاصله گرفته بود. مهم تر این که رئیس جمهور هدف از تغییر ساختار در این سازمان را تقویت نظارت و پاسخگویی در راستای تشکیل اتاق فکر دانسته که در مورد مسائل مهم کشور برنامه ریزی و طراحی داشته است. چنانچه منصفانه به وظایف دستگاه برنامه ریزی و تصمیم گیری هر کشور تحت هر عنوانی که باشد نگاه کنیم، نخستین وظیفه منصور، انجام مطالعات علمی و بررسی های همه جانبه و ارائه گزارش و راهکار به دستگاه های اجرایی است نه دخالت و اشتغال به کارهای اجرایی.

وظیفه تدوین برنامه و حساسیت علمی در انتخاب استراتژی های توسعه بخصوص برای کشورهای در حال توسعه از جمله ایران بسیار حائز اهمیت است و نیازمند نهاد علمی قدرتمندی است که فارغ از هرگونه دغدغه اجرایی صرفاً به ارائه راهکار به دستگاه های اجرایی و پاسخ خواستن از آنها و نظارت بر اجرای دقیق برنامه ها بپردازد و در عین حال خود نیز به نهادهای بالاتر در مورد برنامه های توسعه ای که طراحی کرده پاسخگو باشد.

به نظر می رسد کوتاه کردن پر و بال اجرایی از نهاد برنامه ریزی و باز تعریف وظایف این نهاد تصمیم گیر در مسائل اقتصادی- اجتماعی در کاراتر شدن برنامه های توسعه کشور مؤثر واقع شود.

حدود ۶۰ سال از نخستین تلاش ها برای نظام مند کردن برنامه ریزی و تشکیل نهادهای متولی برای آن می گذرد و در طول این سال ها چندین بار هم در قالب شکل و عنوان و هم در قالب وظایف سازمانی دچار تغییر شده اند. آخرین تغییرات مربوط به یکصد و سی و سومین جلسه شورای عالی اداری کشور بود که بر مبنای آن سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در نهاد ریاست جمهوری ادغام و به عنوان «معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی» از این پس به فعالیت می‌پردازد.

ظهور کشورهای صادرکننده نفت در آفریقا

[ترجمه: محسن خزائی]

اخیراً غنا اعلام کرده که توانسته نفت را در مقیاس قابل تجارت استخراج کند و روزنامه های این کشور با خوشحالی نوید اقتصادی قوی تر که در نتیجه کشف نفت در این کشور است را می دهند. در شرق آفریقا هم اوگاندا نفت پیدا کرده و مردم آنجا رؤیای روزهای خوش زندگی با ثروت نفت را در سر می پرورانند.

ولی اگر نگاهی به گذشته و کشف نفت در نیجریه در سال ۱۹۵۶ داشته باشیم تعبیر ما از کشف نفت در آفریقا به گونه ای دیگر خواهد بود. درست است که نفت و درآمد حاصل از آن معمولاً برای کشورها اثرات مثبتی به همراه دارد ولی برای برخی کشورهای نفت خیز مثل نیجریه، نفت بیشترک مصیبت بوده تا نعمت.

از زمان آغاز صادرات نفت از نیجریه در سال ۱۹۵۸، بخش نفت دیگر بخش ها را چنان در عرصه اقتصاد این کشور کنار زده که با اتکای به آن، دیگر عرصه های تولیدی در حالت رکود مانده اند. قبل از کشف نفت و ورود آن به میدان اقتصاد نیجریه، جنوب غربی آن یکی از مهم ترین مراکز تولید کننده کاکائودر دنیا بود، منطقه شرق نیجریه تولید کننده مهم روغن نخل و شمال آن مرکز تولید خشکبار زمینی بود. ولی هم اکنون بخش کشاورزی رشد بسیار کمتری از بخش نفت دارد و در زیر سایه سنگین اقتصاد نفتی به حیات ضعیف خود ادامه می دهد.

صنعت نفت نیجریه طی سال های فعالیت خود رشد قابل ملاحظه ای داشته، این رشد باعث شده که تولید نفت این کشور از ۵ هزار و ۱۰۰ بشکه در روز در سال ۱۹۵۸ به ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار بشکه در روز در سال ۱۹۷۹ برسد.

درآمد سرانه کشور آفریقایی نیجریه با ۱۴۰ میلیون نفر جمعیت به زحمت به هزار دلار می رسد ولی باید دانست دستیابی به این درآمد در مقایسه با زمان حکومت ماجرا جویان نظامی که درآمدهای ملی را برای برآورده ساختن اهداف شخصی خود به کار می بردند کلی پیشرفت محسوب می شود. در واقع در آفریقا و بویژه در مورد نیجریه ثروت ناشی از منابع طبیعی به هیچ نوعی از رشد تبدیل نشده است و اقتصادی را برجای گذاشته که در آن تعداد کمی از اوضاع مالی خوبی برخوردارند در حالی که اکثریت مردم در فقر غوطه ورند.

از سوی دیگر از سال ۱۹۵۸ و شروع صدور نفت نیجریه، ضعف و تنبلی حاکمان نیجریه باعث شده حضور شرکت های نیجریه ای در اکتشاف نفت ناکافی باشد.

شرکت ملی نفت این کشور اخیراً اعلام کرده که نیجریه سهم بسیار کمی از تجارت نفت و گاز دارد و مشارکت بومیان در این بخش بسیار اندک است. برای جذب سرمایه های کشور مذکور و جلوگیری از فرار آنها، سیاستمداران آن به تازگی قدم هایی برداشته اند که البته موفقیت آنها شرایط خاصی را می طلبد. هدف این طرح جدید افزایش محسوس سهم هزینه های بخش بالا دستی از تولید ناخالص ملی طی دوره زمانی مشخص است. ولی مشارکت شرکت های نفتی نیجریه ای که در میان دیگر کشورهای قاره آفریقا تجربه بیشتری دارند در بخش انرژی این قاره، حاشیه ای و در حد کمترین میزان ممکن بوده است زیرا اگر نیجریه واقعاً قدم هایی جدی در صنعت نفت برداشته بود هم اکنون می بایست شرکت های آن حداقل در رأس شرکت های نفتی فعال در دیگر کشورهای آفریقایی که به تازگی نفت در آن کشف شده است مثل غنا، اوگاندا و چاد می بودند ولی به دلیل سوء مدیریت بخش نفت نیجریه کار خود را تا حد مدیریت چند پالایشگاه ناکارآمد، واردات فرآورده های نفتی و برخی اوقات هم خیز برداشتن برای رفتن به کشورهای دیگر برای فعالیت در بخش انرژی تنزل داده است. در مقابل، شرکت های پتروناس مالزی و پتروباس برزیل و تعداد زیادی از شرکت های ملی نفت دیگر کشورهای در حال توسعه دنیا به بازیگرانی جهانی تبدیل شده اند. در حالی که شرکت ملی نفت نیجریه به ناکارآمدی و کارهای محدود خود ادامه می دهد. این امر موجب شده تا لزوم توسعه بخش هایی که مدت زیادی به خاطر سیطره بخش نفت بر اقتصاد نیجریه به فراموشی سپرده شده بودند مورد توجه قرار گیرد. از سوی دیگر کشورهای آفریقایی دیگری که به تازگی به نفت دست یافته اند باید بدانند که تجربه نیجریه را تکرار نکنند و به فعالیت در دیگر بخش های کار آمد اقتصاد خود همچنان ادامه دهند. برای مثال غنا باید به توسعه صنعت استخراج طلا در کنار توسعه تولید کاکائو و نفت ادامه دهد.

در سال ۲۰۰۶ میلادی

جهان مصرف انرژی را کاهش داد

[مترجم: اسد شکورپور]

شرکت بریتیش پترولیوم اعلام کرد مصرف جهانی انرژی در سال ۲۰۰۶ با رشد ۲/۴ درصدی نسبت به سال قبل با ۰/۸ کاهش مواجه شد. رشد مصرف انرژی در سال ۲۰۰۵ میلادی ۳/۲ بود. براساس گزارش شرکت فوق، مصرف تمامی انواع انرژی در جهان به جز انرژی هسته ای کاهش یافت. این شرکت یکی از علل اصلی کاهش مصرف انرژی کشورهای مصرف کننده را بالا رفتن قیمت انرژی می داند و می افزاید، افزایش قیمت انرژی باعث توسعه اقتصادی کشورهای صادر کننده انرژی شده است. منطقه آسیا و اقیانوس آرام بیشترین رشد مصرف انرژی یعنی ۴/۹ درصد را به ثبت رساندند. در حالی که درصد مصرف انرژی در آمریکای شمالی ۰/۵ درصد در آمریکا ۱ درصد، کانادا ۰/۷ درصد و مکزیک ۴ درصد کاهش یافت. در اروپا نیز مصرف انرژی نسبت به سال ۲۰۰۵ در سال ۲۰۰۶، ۱/۵ درصد رشد داشته است. در این میان دانمارک به بیشترین درصد رشد مصرف انرژی یعنی ۱۲/۷ درصد و سوئد به بیشترین درصد کاهش مصرف انرژی یعنی ۶/۹ درصد رسید. براساس برآورد گزارش فوق، چین بیشترین رشد مصرف انرژی در جهان را به خود اختصاص داده است. کرستورول یکی از اقتصاددانان شاخص شرکت (BP) در این باره می گوید: رشد اولیه مصرف انرژی در خصوص انواع سوخت هایی که قیمت شان افزایش یافته، کمتر شده است. میانگین قیمت نفت خام در سال ۲۰۰۶، ۲۰ درصد افزایش داشت و به ۶۵/۱۴ دلار در بشکه بوده که نسبت به سال ۲۰۰۵، ۲۰ درصد افزایش را نشان می دهد. وی افزود: ذخایر جهانی نفت و گاز در سال ۲۰۰۶ اندکی کاهش یافته و به ۱/۲۰۸ تریلیون بشکه رسید. در سال ۲۰۰۶ مصرف زغال سنگ ۴/۵ درصد افزایش یافت که بیشترین مصرف در میان سوخت های هیدروکربنی به شمار می رود. رشد مصرف این ماده در چین ۸/۷ درصد بوده است. اما مصرف زغال سنگ در آمریکا، انگلیس و سایر کشورهای مصرف کننده برای سومین سال پیاپی کاهش یافت.

در گزارش مذکور خاطرنشان شده مصرف انرژی هسته ای در سال ۲۰۰۶، ۴/۵ درصد رشد داشته است. در این سال همچنین استفاده از انرژی باد وخورشید گسترش یافت. با وجود افزایش انرژی تولید شده از تأسیسات تولیدکننده انرژی با استفاده از باد مقدار انرژی تولید شده از این تأسیسات فقط کمتر از ۱ درصد برق را دربرمی گیرد در حالی که انرژی خورشیدی کمتر از آن است.

منبع: الجزیره

آگهی مناقصه

نوبت اول

شرکت ملی صنایع مس ایران در نظر دارد تهیه و تأمین کربنات سدیم مورد نیاز خود را از طریق مناقصه به شرکت‌ها یا مؤسسه‌های دارای صلاحیت که در این زمینه فعالیت دارند واگذار نماید.

جهت کسب اطلاعات بیشتر به وب سایت شرکت مس WWW.NICICO.COM مراجعه نمایید.

روابط عمومی شرکت ملی صنایع مس ایران

آگهی اعلان جانشینی و قائم مقامی بانک در قرارداد تخصیص زمین و حق انتفاع و بهره برداری از تأسیسات ۸۸/۸۶/ف

با عنایت به اختیارات حاصله از مفاد و مواد فصل «و» دفترچه قرارداد تخصیص زمین شماره ۶۸۶۹/ش مورخ ۷۰/۷/۱۸ و وکالتنامه شماره ۱۴۰۶۸۵ مورخ ۱۳۷۰/۲/۹ تنظیمی در دفتر اسناد رسمی شماره ۶ شهرستان اراک و نیز سند تسهیلات ۱۴۸۳۷ مورخ ۷۱/۳/۹ تنظیمی در دفتر اسناد رسمی شماره ۴۳۱ تهران و در اجرای مصوبه شماره ۱/۱۵۶/۳۳۶۶ مورخ ۱۳۹۶/۵/۹ هیات محترم وزیران و درخواست شماره ۱۶۶۳/۴۶ مورخ ۸۵/۱۲/۲۱ بانک ملی ایران شعبه مرکزی، بدینوسیله آقای محمدرضا جعفری فرزند محمد جواد دارای شناسنامه شماره ۳۵۶۱ جانشین و قائم مقام شرکت تولیدی و صنعتی کاریه اراک (مسئولیت محدود) ثبت شده به شماره ۸۵۵۴۳ در قرارداد تخصیص زمین شماره ۶۸۶۹/ ش مورخ ۷۰/۷/۱۸ بوده و دفترچه قرارداد تخصیص سابق الصدور به شماره ۶۸۶۹/ش که بدواً به نام شرکت تولیدی و صنعتی کاریه اراک (مسئولیت محدود) صادر شده و در اختیار ایشان می باشد از درجه اعتبار ساقط و کلیه حقوق متعلقه به قرارداد تخصیص زمین مذکور به نام آقای محمدرضا جعفری (جانشین معرفی شده بانک ملی ایران، شعبه مرکزی) منتقل و صادر می گردد.

روابط عمومی شرکت شهرکهای صنعتی استان مرکزی

«تلفن ۱۲۲ اتاق شهرستان کرج پل ارتباطی با مردم»

آگهی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای (شماره ۵۵/الف ج/۸۶)

نوبت دوم

شرکت آب و فاضلاب غرب استان تهران در نظر دارد اجرای خدمات نظارت و اپراتوری دفاتر تت در مناطق تحت پوشش خود را از طریق مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.

مدت اجرای پروژه: تا پایان سال ۱۳۸۶ تعیین می گردد.

مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۲۰،۵۰۰،۰۰۰ ریال می باشد.

مهلت تحویل اسناد مناقصه: تا ساعت ۱۳ روز یکشنبه مورخ ۸۶/۵/۲۱

و محل تحویل اسناد اداره دبیرخانه شرکت آب و فاضلاب غرب استان تهران می باشد.

تاریخ بازگشایی پاکات الف: ساعت ۱۳ روز یکشنبه مورخ ۸۶/۵/۲۱ خواهد بود.

به پیشنهادهای فاقد امضاء، مشروط، مخدوش و پیشنهاداتی که بعد از انقضاء مدت مقرر واصل شود، مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.

هزینه درج دو نوبت آگهی به عهده برنده مناقصه می باشد.

سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد مناقصه مندرج است.

داوطلبان می توانند به منظور دریافت اسناد مناقصه حداکثر ظرف مدت یک‌هفته از انتشار آگهی نوبت دوم با در دست داشتن معرفی نامه به امور بازرگانی و قراردادهای شرکت آب و فاضلاب غرب استان تهران واقع در کرج، انتهای بلوار شهید چمران، ساختمان شماره یک، طبقه همکف، مراجعه نمایند.

تلفن تماس امور بازرگانی و قراردادها ۲۶۴۴۷۹۶-۰۲۶۱

شرکت آب و فاضلاب غرب استان تهران (سهامی خاص)

CH2=CH2 CH2=CH2 CH2=CH2 CH2=CH2 CH2=CH2 CH2=CH2 CH2=CH2 CH2=CH2 CH2=CH2 CH2=CH2

شرکت ملی صنایع پتروشیمی
شرکت بازرگانی پتروشیمی ایران

آگهی مزایده (شماره ۲۷۷)

شرکت بازرگانی پتروشیمی ایران در نظر دارد اقلام ضایعاتی موجود در پتروشیمی تبریز (۱۵۷۱/۲۲۵ تن پلی اتیلن، ۶۹۱/۱ تن پلی استایرن، ۳۰۵/۷۶۵ تن ABS، ۵۰ تن مخلوط ABS/PE/PS) را از طریق مزایده به فروش برساند تضمین شرکت در مزایده معادل ۵٪ مبلغ کل قیمت کالای مورد نظر بر مبنای قیمت پایه می باشد. لذا از کلیه متقاضیان دعوت می گردد جهت کسب اطلاعات بیشتر، دریافت و تحویل اسناد مزایده حداکثر تا ۱۰ روز پس از درج آگهی مزایده به نشانی: خیابان ولیعصر، بالاتر از میدان ونک، نبش کوچه والی نژاد، ساختمان شماره ۱۳۳۹ شرکت بازرگانی پتروشیمی ایران، طبقه اول، واحد فروش مراجعه نمایند. در ضمن داشتن پروانه بهره برداری مرتبط مشروط به فعال بودن الزامی می باشد.

روابط عمومی

تلاش آفرینش بالندگی

۱۷۵۹۶

آگهی شناسایی پیمانکار
شماره ۱۳۸۶/۴

سازمان فضایی ایران در نظر دارد اجرای پروژه بازسازی یکی از ساختمان های خود واقع در حوالی ماهدشت کرج را به پیمانکار واجد شرایط که دارای توان، تجربه لازم و گواهی صلاحیت از سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور باشد، واگذار نماید. خلاصه اطلاعات پروژه به شرح زیر می باشد.

نام فرما: سازمان فضایی ایران
محل اجرای پروژه: حوالی ماهدشت کرج
رشته تخصصی مورد نیاز: ساختمان
برآورد مبلغ پروژه: هفت میلیارد (۷/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال

از پیمانکاران واجد شرایط دعوت به عمل می آید نسبت به ارائه رزومه و مدارک توان انجام کار، شامل فهرست کارهای انجام شده در ۵ سال اخیر یا در دست انجام مرتبط با موضوع کار، اسامی و سوابق تجربی مدیران و کارشناسان کلیدی، نمودار سازمانی، گواهینامه های تایید صلاحیت و سایر اطلاعات مورد نیاز برای معرفی توان انجام کار در مهلت و محل مقرر اقدام نمایند.

مهلت ارائه مدارک: تا ۵ روز پس از انتشار آگهی
محل ارائه مدارک: تهران - خیابان ولیعصر - روبروی پارک ملت - خیابان سایه - شماره ۵۷/۲ - طبقه اول - واحد ۱۰۲ - مدیریت تدارکات و پشتیبانی
مدیریت تدارکات و پشتیبانی سازمان فضایی ایران

۳۵۷۶